6. 9. H.M. 75.

Typo. p. 292.

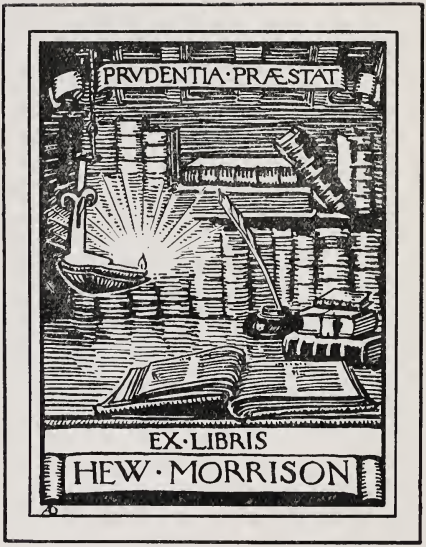

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

MARBH-RANN

DO

DHOMHNULL MUNRO,

LE

IAIN MORASTAN,

MAILLE RI

MARBH-ROINN

DO

MHR. RUARAIDH MACLEOID,

AGUS DO

AONGHAS MUNRO,

LE

GILLEASBUIG MAC-GILL'-IOSA,

GLASCHU:
CLO-BHUAILTE LE GILLEASBUIG MAC-NA-CEARDADH,
62 SRAID EARRAGHAIDHEIL.

1874.

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND
B
26 MR
1935

LAURISTON CASTLE
LIBRARY ACCESSION

ROIMH-RADH.

Rinneadh am marbhrann a leanas air an "fhìrean chòir" agus ainmeil, Dòmhnull Munro, leis an duine chomasach dhiadhaidh a dh' eug o cheann ghoirid 's na Hearadh, Iain Moristan, mu'm faoidte a ràdh an là dh'eug e, "gu'n do thuit Uachdaran agus duine mòr ann an Israel," agus d'am b'fheàrr "là a bhàis, no là a bhreith," neach nach d'fhàg a leithid eile 'sa Chinneach-Ghàidhealach a thaobh a ghibhtean, agus a thàlann mar Bhàrd-

Rugadh an duine cliùteach so Dòmhnull Munro, an sgìre-Phort-righ 's an Eilean sgiathanach, mu'n cuairt do'n bhliadhna 1773. Agus chaill e 'fhradharc ann an làithean òige leis a Bhric, mu'n d'fhosgail an Tighearna sùilean inntinn, gu bhi a faicinn agus a' cur an céill, saibhreas do-rannsachaidh Chriosd d'a chopheacaich, a thaobh an robh iadsan dall ge d'bha fradharc an sùl aca. Bhàsaich e air a bhliadhna 1830. An déigh na stiùbhardachd a fhuair e o'n Tighearna a choimhlionadh gu dìleas, a chum gloir Dhé, agus slàinte iomadh annan neo-bhàsmhoi d'am bheil "a chuid is mò beò gus a nis, ach tha cuid diubh nan cadal." 'San là an robh aineolas agus dorchadas a còmhdachadh na Tire agus nach robh "guth an turtuir, ach ainmig r'a chluinntinn innte," gidheadh 'san là dhorcha sin thog e suas 'na aonar Bratach, agus Fianuis Iosa Criosd, agus chum e suas iad araon gu treun gu là a chrìche, an aghaidh iomadh doinionn uamhasach a shéid air, is gann is urrainn do dhaoine, anns an là mheagh-bhlàth so a thuigsinn, no a ghabhail a stigh, e thaobh "gun do sheas an Tighearna Ràmh ris, agus gu'n do neartaich se e, do bhrìgh gu'n do mheas e dìleas e."

Cha bhiodh e dhomhsa, ach ionann is dìomhain facal a ràdh mu chliù an duine dhiadhaidh so "oir bha deadh-theist aige o na h-uile dhaoine, agus o'n fhìrinn féin" agus ged bhithinnse cho comasach, agus cho fòghluimte ri aon duine 'san Tir, cha tigeadh aon ni a b'urrainn mi 'radh mu dhéibhinn, ach fa la, fada goirid air na tha'n Dàn so féin a' cur an céill d'a chliú.

I. M. G.

ACROSTICK.

Anns am bheil a cheud litir do gach sreath a deanamh suas na facill a leanas: Roimhradh beatha Dhomhnuil Munro.

R uibhse tha guth anns an dàn so
O ' luchd siubhail an fhàsaich,
I s tha 'g imeachd 'nar tràillean
M ar ri sàtan na truaigh';
H o ! nach gabh sibh gu tràthail
R is a' ghlaodh tha o'n àirde
A nn an tròcair shaor gràsmhor
D hé trid fàbhair an Uain ;
H -'àr ro mhòr, a's creach làidir
D huibh bidh cinnteach mur tàr sibh,
O bhinn pheacannan gràineil,
B ha 'gar taladh 's gach uair,
H -aon tha feumach an tráth 's air,
E isdibh cuireadh na slàinte
A gus gealladh 'na ghràdh dhuibh,
T hogas dhàsan sibh suas.
H o! grad theich 's thig na chòdhail
A ghabhail seilbh air a thròcair,
D hainguich briathran a bheòil dhuibh,
H -àmhghar mòr bhi 'teachd dlùth
O 'n tha gealladh a' ghlòire;
M òr mu ghabhas tu còir air,
H o! dean cabhag 's e'n t'òir ort,
N uair tha chòmhla neo-dhùint',
U aith' bidh do sgaradh do-bhrònach
I meachd t-anma gu dòruinn,
L eis gach mallachd a's dòlas
M ar do thròcair nach lúb,
U ! bidh do léir-sgrios gu'n dòchas,
N i gu'n fheum bidh do dheòir dhuit,
R igh nan dùl dheanamh tròcair
O rt ma dheònaich a rún.

I. M.

MARBHRANN

DO

DHOMHNULL MUNRO.

Bidh cuimhn' is iomradh an còmhnuidh
Air na fireanaibh còire,
Dh-ullaich Criosd 'na thròcair
A chum na glòire tha shuas,
Is bidh an dàn so 'na chòmhradh,
A' cuir an céill ann an òrdugh,
Cliù is beus an deadh òglaich
Dòmhnull Munro 'na mòr-bhuadh,
A dhaingnich fianuis na chòir-san
Ann an Ios' fhad's bu bheò e,
'Sa shaoithrich dian ann an còmhrag,
Air taobh a' ghlòir' fad a chuairt'
Fo àrd-bhrataich na mòrachd,
'Sna ghabh e dìon ann an dòchas
Fo'n ghabh e fasgadh an còmhnuidh
'Sa bha 'ga chòmhdach mu'n cuairt.

'S aobhar iundrain 'san uair's thu
Do mhòr àireamh mu'n cuairt duit,
A rinn thu fhàgail nan truaghain
Fo throm smuairin a'd' dhéigh,
Na lìonas t'àite cha d'fhuair iad
Ann an gibhtean 'sam buadhan :
Leis gach tìodhlaca luachmhor
A thàinig 'nuas ort o nèamh,
'S mar rinn gràs an ath-nuadhach
Anns gach pàirt thu cho buadhach :
'Si nì ro àrd e r'a luaidh dhomh,

Gu a chuir 'san uair so an céill ;
'S gun mo chomas ach suarach,
Gus do theist thogail suas leam,
'S gun mo chliù-s' ort ach luatha
G' a cur air snuadh do ghlan-sgèimh

Fhuaradh creidimh o Dhia leat
Air an lobairt choimhlìonta,
Dhaingnich còir tha neo-chrìochnach
Dhuit gu sìorruidh 'na shìth,
Fhuair thu'n Spiorad mar thìodhlac
A rinn do bhuadhan a riaghladh,
Chum an cleachdadh 'na rian-san
A rinn do lionadh le 'ghaol :
Ghineadh clann ann an Criosd leat,
Air do bhrollach chuir còchan
Chum an altrom mar chìochrain,
Le bainne fiorghlan gun ghaoid,
Lag u's làidir 's am meudachd,
A réir am fàis anns an diadhachd,
Mar stiùbhard glic rinn thu'm biadhadh
Oir bha'n fhialachd dhoibh saor.

Bha thu 'd'fhìrean treun buadhach
Air carraig slàinte do-ghluaiste ;
Bu shaighdeir dìleas bha stuam' thu
Gu treun toirt buaidh air feachd nàmh
Gidheadh mar naomh fad do chuairte,
Anns an t-saoghal cha d'fhuaradh
Aite fuirich bhiodh buan leat,
Gu gabhail suaimhneis no tàmh.
Chum thu agad na fhuair thu
'Sna h-uile ceum anns na ghluais thu,
'S tu coiseachd teann le dian luas-ruith
A chum na duais 'bha gu h-àrd,

'S ge d' bha do nàimhdean mu'n cuairt duit
A' cur nan geimhlean gu cruaidh ort,
Do dhlighe Chriosd t-fhear còir-fuasglaidh
Cha d'fhuair an diabhul uait càil.

Bha do bhuadhannan nàdurr'
O's ceann mhòrain 'nar là-ne,
Farsuing fosgailt' am pàirtibh
Mar thaisgeach làn bha do chridh' :
'S tu gabhail beachd air mhodh àraid
Air gloir a's mòrachd an àrd righ,
Air oibre cruthaichte a làmhsan
'San doimhne, air làr, 's os do cheann,
'S do fhradharc sùl ged do dh'fhàg thu
Ri aimsir t-òige 'n ad' phàisde,
Fhuair thu dùbladh na àite
Gu d' ùngadh, slàinte an Righ,
Och mo bhròn 's m'aobhar nàire
Ge d' tha mi mealtuinn mo dhà shùil,
Nach robh mi faicinn mar bha thu
Ri faicinn 's iad ort a dhìth.

Leis mar lìonadh o'n àird' thu
Leis gach tiodlaca gràsmhor,
A chur rian air do phàirtibh
A' theagasg chàich air gach àm
Le faire dionaidh bu ghnàth leat
Bhi cur an céill dha do chàirdean,
Gach inneal gleusaidh bha'n nàmhaid
A' cur an àird' gus an call,
'S tu faicinn cuilbheartan Shàtain
A' sgrios nam mìltean gu'n teàrnadh
Bha t'anam fireanta cràiteach
'S do chridhe 'ga fhàsgadh 'gu teann
'S a thaobh mar ghleusadh le gràs thu

'S le beò eud chum an slàinte,
'S tric a dh'eubh thu nach b'fheaird iad
Luchd-teagaisg fàs nam balg mall.

Is aobhar nàire do mhòran
A shealbhaich tàlannan mòra,
'Sa thogadh suas an am fòghlum
Fo ainm bhi beò 's iad fo'n bhàs,
Nach d' ruith a' choi-lige còmhladh
A chumail coiseachd 'san ròd ruit,
A ghlac an crann na do dhòrnaibh,
'S nach d' sheal ri d' bheò air do shàil
O nach do bhrist iad na còrdaibh,
A cheangail teann ris an fheòil iad
A dh'fhag neo-fheumail 'nan lò iad,
Gu sliochd thoirt beò a' chum fàis,
Is nach robh 'n anmaibh an còmhnuidh
Fo chumhachd teagaisg am beòil duibh,
A dh'fhàgadh éifeachdach beòthail
E 'shluagh ro'-òrduicht' saor ghràis.

Is mar a lionadh le eud thu
Mar shearraig nuadh bhiodh gu reubadh,
Air taobh aobhar an Léigh sin,
A leighis creuchdan do chridh'
Thogadh fianuis gu treun leat,
An aghaidh teagaisg 's mi-bheusan
Chinn-iùil nan dall bha gun léir-sinn,
'S nan naimhdean geur a bh'aig Ios'
Mar bacadh tròcair Mhic Dhé iad,
Rinn thu dhearbhadh 'sa sheuladh
Air dhoibh bhi trom fo'n an-éibhinn
Gur sgrios-léir dhoibh bu chrìoch,
'S cha b'ann a mhàin le do bheul
A rinn thu 'chaismeachd sin éigheach,

'S do b'-atha sìr chur an cóill doibh
Gu'm b'aon bha ceusd thu le Criosd.

'S ni bha ghnàth 'ga do leònadh
Bhi faicinn rian an luchd-treòraich,
An aghaidh 'n teagaisg 's an eòlais
Air reachdaibh glòrmhor 'n àrd-righ,
'Sa toirt dearbhaidhean mòr air,
A' chliù th'air gràsan Iehòbhah
'S an gnàth toirt fianuis 'sa còmhdach,
Nach b'ionann beòil doibh is cridh';
Freumh gach uile bhi fo'n chleòca
Gaol an airgiod bu mhò leò
Mar shaibhreas 's buannachd a b'òirdheirc
Na masladh 's bròn fo chuing Chriosd,
'San cleachdadh féin air an dòigh sin
'Se toirt na bréige da'n còmhradh,
'Sa mhuinntir cudmhor an còmhnuidh
Fo lotaibh mòra da'n trìd.

'S ge d' bha dìomhanas sgrìobhta
'Na do shealladh gach aon uair,
Air gach ni bh'anns an t-saoghal
De'n d'rinneadh òdhail do mheall,
A's ann bhiodh t'anam fo òghnadh
Ag amharc nitheanaibh tìmeil,
'S tu faicinn làmh fir do ghaoil annt'
O! b'e do shìochaint gach àm
Bhiodh tu sealbhachadh milseachd,
Anns an trèair a' b'isle
'S ann a mheasadh a prìs leat,
'Se luach na h-òbairt a bh'ann
'S ged bu gheall-daingnich iad daonnan
Dhuit-s' air làmachd t'Fhir-saoraidh
Timchioll-gheàrrta bha do chridh' leo.

Gu dlùth air Chriosd o's do cheann.

'Nuair bu dlùith' bhiodh do chòmhradh
Air nithe talmhaidh no feòlmhor,
Bha 'n earail naomh a thug Pòl dhuit
An cleachdadh beò na do chrìdh',
Bhiodh do chainnt an deadh òrdugh
Fo bhlas ùr-labhraidh an còmhnuidh,
Le salann gràis a chum fòghluim
'S cha b'ann gu connspaid no strì,
Bhiodh t-inntinn shuas ris a' ghlòir sin
Air 'n do dhaingnicheadh còir dhuit;
Lìont' le iongantas sòlais
'S tu 'mealtuinn dòchais làn-chinnt,
Air na beannachdan mòra
Tha'n co-cheangall shorruidh na tròcair
Tre'n mheasadh tìm leat ro òirdheirc
Ach air mhodh sònraicht' ro fhaoin.

Ge d' mheasadh aimsir diom-buan leat
Mheasadh tìm leat ro luachmhor,
A chleachdadh dìcholl a's cruadail
Air taobh an Uain fad do là,
Do shìochaint féin 'dheanamh suas ris
Cha b'e a mhàin bh'ort mar uallach,
Ach anmaibh ghràsmhor a shluaigh-san
A thogail suas dha do ghnàth,
'S o'n ghabh thu chuing air do ghuailibh
Gu dol tre dheuchainnean cruaidhe
B'e do chrìoch mar fhear-cuairte,
Do thoradh suas a bhi fàs
'S do shùil a ghnàth togta suas ris,
An dùil ri gràs an àrd-bhuachaill'
A chum do shaothair 'bhi buadhach,
Gu anmaibh truagh 'thoirt gu slàinte'.

Bha thu truacanta bàigheil
Ris na braighdean bu tràilleil',
A bha 'nan ciomaich aig Sàtan
'Gan cumail làidir fo dhaors',
'S t'innidh thròcair làn gràdh dhoibh
Ge d' b'iad do naimhdean 's t'eascàirdean
B'e t'fhìor dhùrachd tre ghràs doibh
Gu sealbhaicht' slàint' leo gach aon
A thaobh do chaoimhneis do d' chàirdean
A bha tre Chriosd duit na 'm bràithrean,
'S ann bha do mhaoth-chridh' gu làthail
'Cur thairis làn doibh le gaol,
'S tu giùlan ìomhaidh an t' Slànuighear
Anns gach buaidh agus pàirt dhiot,
'S mòr a chìte na d' fhàiltibh
Deth 'naomhachd àluinn ro chaomh.

Fhuair thu neart 'na do ghàirdein
Gu bhi gleachd ann an tàbhachd,
Fo na h-airm nach do dh' fhàilnich
Rinn treun thu 's làidir fo d' cheann,
A chaidh a mach 's gach cruaidh chàs leat
An aghaidh armailt an nàmhaid
Air 'n tugadh buaidh fad do là leat,
Ge d' bha e ghnàth ort an geall
Ach fo cheannard do shlàainte
Bhrùth do nàimhdean fo do' shàiltibh
Is chuir thu ruaig anns gach blàr orr',
'S do chlaidheamh sàitht' annt gu teann
Bhiodh amhladh mòr air feachd Shàtain.
Ag éisdeachd gleusaidh do chlàrsaich,
Is t'iollach fhuaimneach buaidh-làraich,
'N uair bhiodh an àire 'na do chàmp.

'S mar bha t'anmhuinneachd làthail

A' cur feum air ùr ghràs leat,
B'e do bheus bhi fein-àicheil
Cia cho àrd 's bhiodh do bhuaidh,
'S faire shònraicht' a ghnàth ort
Nach deanta dìmeas no tàire,
An cor ìosal air gràs leat
Ach g'a àrdachadh suas:
Cha b'ann le lòchran a mhàin
A dh'imich Dòmhull tre'n fhàsach,
Ach ola an còmhnuid o'n lìnachd
Nach do thràigh fad do chuairt,
Tre fhéin-fhiosrachadh gràsmhòr
'S tric a theagaisg thu chàch e,
Nach b'ann uatha féin a bha'n slàinte
Ach tre fheartaibh blàth fuil an Uain.

Do sholus naomh rinn thu leanmhuinn
Le cogais mhaoth agus anmhunn,
Is t-intinn chaomh cho neo-mharbhant'
O's ceann na talmhuinn do ghnàth,
Fhuair thu'n saoghal na chealgair
Le bhrionnal baoth cho neo-earbsach,
'S gun chuir thu thaobh e le 'shalchar
Mar phlaosgaibh falamha gun stàth,
Bu ghaisgeach treun thu 'bha calma
An aghaidh sóisdeadh nan garbh-chath,
'S tu air do ghleusadh fo t-àrmachd
Uchd-éididh 's ceann-bheairt na slàint',
Gach ni bha'n déigh air sgrios t'anma
Rinn thu cheusadh 's a mharbhadh,
Is chlaoidh thu'n fhéin toirt beul balbh dhi
Gu'n chomas labhraidh ach gràs.

Bha do bhuadhaibh 's do ghràsaibh
A' co-chòrdadh gun fhàillinn,

Ged bha'n fheoil 's a gath sàithte
Le teachdair Shàtain a'd dhéigh,
B'fhìor fhear-leanmhuinn air Paul thu
Fad do chuairte tre'n fhàsach,
'Giùlan uallach an àlaich
Is cùram gnàthaicht' an treud,
Bha'n ro-chùram-san lathail
A' luaidh dlùth riut mu t-àirnibh,
Is eallach trom aig cathair-gràis oıt
Far 'm bu ghnàth leat bhi treun,
'S an Spiorad uchdmhacaich o'n àird ort
Aig éigheach suas ri d' naomh Abba,
Gu 'n cumte suas iad 's gach gàbhadh
A chum 's nach tàrladh dhoibh beud.

Thugadh gliocas a's ciall duit
A ghlacadh shionnach chum dionaidh,
Dearcan òg nan crann-fiona
Mu'n rachadh 'n crìonadh 's iad maoth,
Bha do phuincibh cho fìor-ghlan
'S cho geur-rannsachail dìomhair,
'S nach tugte fasgadh do shion leat
A bhacadh diadhachd le daors';
Is t' fhaicill dlùth mar an ceudna
Nach mùchte gràs cia cho ìosal,
A dh' fhaodadh Sàtan le 'fhòntaibh
A chumail shìos fo chruth gaoid,
Ach 'cumail taic' ris le dian-spairn
An aghaidh innleachd an diabhuil,
'S an t-ionmhas làn bha o Dhia dhuit
'Cuir buil air t'iarrtuis gu saor.

'N uair dh' fhosgladh suas duit gu fialaidh
Stòr na'm beannachdan sìorruidh,
'S a rinneadh stiùbhard le Dia dhiot

A chum a riaghladh gu saor,
Bhiodh pailteas lòin do na còcraich
Is uisge beò do na h-ìotmhoir,
'S do na leòntaibh sàr-iocshlàint
A ghlanadh iorbhail gach gaoid,
Gach soitheach falamh bhiodh lìonte
Dheth 'n ola a' dhìoladh na fiachan,
'S cha bhiodh aon diubh nach riaraicht'
A nuas bho lìontachd na maoin
Oir bha 'n t-ionmhas ud sìorruidh,
Is creidimh 'gabhail coimhlìonaidh
Air na geal'aibh ion-mhiannuicht';
A cuan neo-chriochnuicht' a ghaoil.

Gheibheadh lomnochdaich éideadh
Is balbhain fosgladh am béil ann,
'S lotan chridheachan réubta
Leigheas chreuchdan is leòn,
A 'neach bha caillte bhiodh deadh-sgeul air
Is gheibheadh anmhuinneachd tréine,
'Sa neach bha'n dorchadas léirsinn
Is laisge an euslaintich treoir
Is luibhre a' glanadh o 'bréine,
'S gach cneidh-ghalair no eucail
Is uisgibh Iordain làn éifeachd,
Gu'n toirt gu sgèimh mar bu choir,
Dh'fhàs Abana neo-spéiseil
'S fhuaradh Parphur gun fheum dhoibh
Buailt' le plàighnean na h-Eiphit,
'S an uillt nach faoidte leò an ol.

'S an uair a shilcadh an driùchd ort
Bu treun an gleachdair thu 'g ùrnuigh,
'S do chridh' teth cho maoth-bhrùite
'S tu tagradh dlùth trìd an Uain,

T'innidh ghràidh an geur-dhùrachd
Fo fhrasaibh blàth nan gràs ùraich,
A' mealtunn làthaireachd a' ghnúise
Is deatach tùise a' dol suas,
B'fhearde neart na caol-sùmid' sin
Is b'fhearde taic na cuile bhrùite,
Toradh blà t'ìobairt-chùbhraidh
Dheth 'n ola ùngaidh a nuas
Gheibheadh doill an sabh-shùl ann
Is bacaich leumnaich gu sunntach,
S rach' òighean cadail o dhùsal
Is mairbh a' dhùsgadh o'n suain.

Leis cho eòlach sa dh'fhàs thu
Air fear-casaid nam bràithrean,
Tha ri foireigneadh an àlaich
'S gan toirt a ghnàth leis a thaoibh,
Bha do mhaoth-chridh' cho bàigheil
'S gu'n rach' tu sios air a sgàthsan,
Do'n doimhne g'an teàrnadh
'San toirt o mhàig an droch aoin,
'Ga leantuinn féin air an sàiltibh
A chum 'nam baideil a b'àirde,
Do chruth chosamhlachd Shàtain
Ri obair gràis anns na naoimh.
Is cùram mòr ort mu'n tàrladh
Le Prionnsa Thìrus an àrdain,
Gu'n sgriosta a h-aon diubh le bàs
An neo-thimchioll-ghearrt' ann an crìdh'.

'Nuair ghairmeadh t'anam do'n t-suaimhneas,
Dh'ullaich àrd-righ nam buadh dhuit
Bu ghoirt cràiteach an sluagh sin,
A bha mu'n cuairt ort a ghnàth
Bu fhrasach deòir air an gruaidhean.

'San cridhe leòinte fo chruaidh-chàs
Do thigh bu Bhòchim e 'n uair sin,
Le gal nan truaghan thu dh'fhàg,
'S cha b'ioghnadh mòr ged bu chruaidh,
Air fuil 's air feòil do thoirt uatha
Sàr-oid'-altrum cho luachmhor
A thogail suas uath' cho tràth,
'S ge d' b'aobhar bhroine e cho luath leo
'Sa chaill iad comunn an uasail,
Bha caoimhneil carthannoch trusail
S' an anmaibh fuaighte ruit an gràdh.

Bha thu'd chobhair gu fuasgladh
Air na bochdan fo thuairgneadh.
Bhiodh aig osnaich fo smuairin
Fo thuinn 's mi-shuaimhneis an sàs,
B' iuchair-fhosglaidh bha buadhach
Air cor nan deòraidh 's nan truaghan
A bhiodh le Sàtan g'am buaireadh
'S 'g an cur 's gach uair fo chruaidh-chàs
Is iomadh êire a's uallach
A bhiodh ro throm air an guailnibh,
O'n d' fhuaradh saors' iomadh uair leò
'N uair ghlaoidhte suas leat nan ainm,
'Sa spealgta an cuibhreach gu luath dhiù
Fo ghiallaibh bàis bhiodh làn-bhuaidh ac'
'S bhiodh cliù saor ghràis a dol suas leò
Chum glòir àrd-bhuachaill an slàinte.

'Nuair thigeadh 'n làn sin a nuas ort
Gheibheadh peacaich iom'-ruaigte.
Fo dhìteadh cogais 's làn uamhais
'S fo throm uallach a's sgìth,
Fois do'n inntinn thonn-luaisgte
Saorsa o gheimhlichibh cruaidhe,

'San Spiorad naomh gu treun buadhach
'Gan toirt gu suaimhneas le sìth,
'San crìdhe reòit bha fo'n fhuair-dhealt
Thigeadh beò le crith-ghluasad,
Is anail bheòil Righ nan sluagh ort
A' teachd a nuas mar threun-ghaoith,
'S am fear bu treise 'se n uachdar
Is creach an t-Sàtain ga fuasgladh,
'S bhiodh ceòl do ghàirdeachais fuaimneach.
Toirt sgrios air cluain an droch-aoin.

Fhuair thu gealladh ro àraidh
A chiomhlionadh a'd' là dhuit,
Clann do chloinne fo àrach
An t-soisgeil ghràsmhoir ri d' lìnn,
Rìgh nan uamhas 'nuair thàinig
Cha d'chuir e fuathas no sgàth ort,
Cha robh gath ann a' bhàs dhuit
Ach gairm o àmhghar gu sìth,
Thàinig sàmhradh an àigh ort
Theich gach duibhre agus sgàile,
'S cha tig oidhche gu bràth ort
Do sholus làn bidh a chaoidh,
Dh' fhàg thu Senir 's Amana
'S gach leòmhan's béisd a bha tàmh annt'
Do bheinn a mhirr is tùis aloes
Thug Aingle thu'n làthair an Righ.

'S ged tha do chomhar air fhalmh'cha'
Shìos fo fhòidean na talmhuinn,
Tha t-fhianuis beò gu bith-labhraidh
Ris na h-aingidh 'san t-saoghal,
'S mar tig gràs orr' ri aimsir
'Gan toirt beò tre'n ath-ghineamhuinn
Chi iad Domhul ged dh' fhalbh e,

A' teachd an armailt nan naomh
A nuas o nèamh chum a dhearbhadh,
Nach breug no sgleò bha na shean'chas
'Sa chur Amen ri binn-dhamnaidh;
An dream a dhearmaid an saors',
A dh'ionnsuidh léir-sgrios d'an anmaibh
Gu ifrinn-theinteach g'an tearbadh,
Gu cuan neo-chrìochnach ga'n tean'cas
Do dh'ionmhas feirge nach tràigh.

'S sin an t-àit am bi a ghairstinn
Anns na lasraichean feirge,
Is gath na cogais g'an teirbheart
'S Deimhnibh foiréigneach g'an cràdh,
'N àmhunn ghoilteach is deirge,
Is tonn air thon a sìor ghairm dhoibh
Air peanas peacaidh ni's gairge,
'Sa dol an gairbhead gach tràth
O'n chuir iad cùl ris an tairgse,
Bidh teas na fùrneis nis seirbhe
'Sa deatach smùidreach bidh doirbh dhoibh
Gun dùil ri teanacas gu bràth,
'S ma mheas iad Domhull air mhearachainn
'Nuair chuir e'n céill doibh an amaladh,
Insidh sìorruidheachd d'an anamaibh
Gu'r iad gu dearbh' a bha baoth.

Ach 'n àm bhi tional an iarmaid
A ghineadh leisan an Criosda,
Na shaothair-ghràidh anns an fhìonlios
Tre fheartaibh siol chur nan gràs,
'Sa théid an gairm-san gu fialaidh
G'an togail suas anns an neulaibh
An còdhail àrd-righ na sìochaint
An culaidh chiataich gun sal,

'Sa sheasas Domhnull 'na fhianuis
Air ceann a shliochd nan cruth-fiorghlan
Na thrusgan maiseach geal sgiamhach,
Le gnùis gun fhiamh ach gean-gràidh
'San Glaodh e'n àird le beul lìonta,
Feuch mis' sa chlann 'thug Dia dhomh
A' mhealtuinn sòlais ion-mhiannuicht',
An tobair shìorruidh nach tràigh.

O'n fhuair iad fois ann an Criosda
Le'n chuir iad dòchas 'na ìobairt
Tre chreidimh beò air fhuil phrìseil,
Bhiodh dhoibh mar ioc-slàint' an slàint'
Air dhoibh bhi 'g osnaich gu h-ìosal,
Bha corp a bhàis dhoibh na Phriosan
'S ged bha gleachd ris na phian doibh
Bha suaimhneas sior'uidh do'n ghràdh,
B'e sud an sòlas a lion iad
An dùilan còmhnuidh làn mhiann air,
'S 'nuair thig co-làmh an triall dhoibh
'S iad làn choimhlionta na làthair,
Bithidh aobhar gloraich air Dia ac'
Feadh linn nan linntibh gu sìorruidh,
Gu'n ghairmeadh Dòmhull g'an spionadh
A mach á liontan a bhàis.

Ach tha thu nis anns na nèamhan
Le d' chlàrsaich òir air ùr-ghleusadh,
'S cha lagaich fuaim a cuid teudan
O sheinn laoidh éibhinn an Uain,
Cha chuir sruth Bhàbiloin éis ort
O sheinn air gloir nan làithean réite,
Chriochnuich bròn bùthaibh Chédair,
'S cha'n i tìr Mhesech do chuairt,
Ach ionad Còmhnuidh an Dé sin

A rinn le 'ghlòir do làn-éideadh,
Cha tig sgleò air do léirsinn
'S cha'n fhaicear deur air do ghruaidh,
Is gearain cràiteach fo dheuchainn
Cha tig gu bràth o do bheul ann,
Ach sonas làmachd nach tréig thu
Le Aingle treun ort mu'n cuairt.

'S neo-fhoirfeachd an tràthsa
Tha mar easbhuidh a mhàin ort,
Nach robh corp diomhair an t-Slànuighear
'N iomlàineachd leat shuas,
Ach 'na àm thig an là sin
'S nach bi easbhuidh no fàilinn,
Air bhùillenn dheth lànachd
'Nuair thig an t'Àrd-Righ a nuas,
Bìdh an cuirp mar ghlaine a' dearsadh
Air a glanadh 'san àmhuimm,
'Sa'n loisgear suas na h-eas-càirdean
Le'n d'rinneadh tàir air an Uan,
'S bìdh an anma geal a sìr dhealradh
'San com cho cuimte san aon nàdur,
An aonachd ghlòrmhor ro àluinn
Nach sgar am bàs gu bith-bhuan.

Ach tha sinne air ar fàgail
As do dhéigh anns an fhàsach,
A dol fo bhròn tre ghleann-Bhàca
'Sa Dhé bi ghnàth air ar stiùir,
'S hon do thobraichean làn dhuinn
Slochdaibh dìonach neo-thràighte,
'S thoir dhuinn cìochan bhios slàintcil
Mu'n téid sinn bàs leis a ghrùid,
Thoir sinn beò le t'ùr-ghràsaibh
'S daingnich còir dhuinn na t'fhàbhar,

'S ullaich lòn dhuinn g'ar n'àrach
'S bi féin a ghnàth aig ar bùird
Thoir dhuinn innealaibh-t-àir'nidh
A chum g'un deòthlair ar sàth leinn,
Do ionmhas sòlais na lànachd
Tha'n cliabh an t-Slànnighear chiùin.

Cum bho dhion o na tairbh sinn
Oir tha'n bùirdeich a' scirm ruinn,
'S dion fo'd sgàil sinn o ghairbhinn
Droch cuideachd choirbte a mhi-rùin,
Dean ro chinnteach do ghairm dhuinn
Sgeaduich diongmhalt' fo t-airm sinn,
'S dean dhinn saighdearan cirmseach
Is aimsir dhoirbh oirnn teachd dlùth,
Dìon o chlosaich a' mhairbh sinn
'S dìon o thrombaid na foirm sinn,
Na biodh t'fhacal gun tairbhe
Ach ro shoirbheasach dhuinn
Na fàg air cladach na failbh' sinn
Thoir fo sgàil nan craobh-pailme sinn,
'S bi na d' dhìon o gach stoirm dhuinn
Is neul na feirge o's ar ceann.

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

ROIMH-RADH.

"Bidh cuimhne is iomradh math a chaoidh air an fhìrein." 'S e cuid de na h-aobharan a th' air sin; air tùs gu bhi 'nochdadh saoibhreas gràis Dé ann am muinntir anns an robh tomhas mòr dheth a' dealrachadh a mach. A rìs bu chòir cliù dhaoine diadhaidh a bha ann roimhe so a bhi 'brosnachadh suas muinntir eile gu bhi a tagradh air son an tomhais cheudna de ghràs dhoibh fóin gus an deanamh feumail air son aobhar Chriosd nan là is nan linn. Agus fadheòidh tha tlachd àraidh aig a' mhuinntir do 'm b' aithne iad agus a bhios g' an caoidh a bhi deanadh iomradh orra agus a cumail a cliù air chuimhne. Cha 'n 'eil dòigh sam bith is buadhaiche air son so na bhi 'car sìos cuid de 'n cliù ann an roinn no 'n òrain. Bha Mr. Ruaraidh na dhuine mòr a thaobh buadhan inntinn, is meud an t-sholais agus a chumhachd spioradail a bha air a chur ann an dealbh shoilleir gu leóir fa chomhair dhaoine. Tha oidheirp air a thabhairt air an ni so leis an neach a chuir na roinn a leanas ri chéile. Ach mar a ta e fóin ag aideachadh, "Tha a chomasan ro-ghann." Agus gu cinntcach tha sin fìor a thaobh comasan neach sam bith ann ar là, cliù an duine urramaich a chur an céil. Feudaidh cuid dol thairis air a chòir nan iomradh air cliù neach a dh' fhalbh, a feuchainn ri dreach a chur air an lòmhaigh ni 's mò na bhuineadh dhoibh, ach a thaobh aon a bha 'n a dhuine ro urramach is ann a tha e duilich—ro dhuilich, ceartas idir a thabhairt d'a chliù. Cha 'n fheud mise dhol a steach ann an tomhas sam bith air a' phuing sin, ach a mhàin a ràdh, a mheud 's do 'm b' aithne Mr. Ruaraidh agus a bhrcanaich a chomasan, agus a ghràsan, their iad ann an leughadh an òrain so, "Is fìor an t-iomradh so, ach tha e teachd fada geàrr." Agus a mheud 'sdo nach b' aithne e bitheadh iad cinntcach gur e an fhìrinn a tha air a ràdh m'a thimchioll. Leanamaid a nis a chreidimh-san, a beachdachadh air crioch a chaithe-beatha. "Is beannaichte na mairbh a gheibh bàs 's an Tighearna, chum gum faigh iad fois o'n saothair, agus leanaidh an oibre iad."

IAIN FLETCHER.

Bracadale, 1874.

MARBHRANN

DO

MHR. RUAIRIDH MACLEOID,

Ministear an t-soisgeul a bha ann a' Sniosart,

LE

Gilleasbuig Mac Gill' Iosa.

Tha Sgìre Shnisort fuidh bhròn;
Cha 'n ioghnadh, 's mòr a chaill i;
Chaill i 'n ceannard 's an robh 'n dòigh,
'S a lòchran anns an oidhche:
Chaill i 'm buachaill' 's an robh 'n t' iùill,
'S an t-ùghdarras mar cheannard;
'S na h-uile ceum a rinn e fhalbh
Tha dearbhadh air mo chainnt ann.

'S fhada dh' fhan sinn na 'ar tàmh
Ag éisdeachd gàir nan alltan:
An dùthaich Bhàbeil ann an sàs;
'S ar clàrsaichean gun srann ac'
Air geugan selllich crochta suas,
'S cha chluinnear fuaim 'n ar càmpa,
Ach caoidh is bròn na luidh' fuidh 'n fhòd,
'S nach pill nis mò d' ar n' ionnsuidh.

Sinn ri caoidh na luidh san uaigh;
'S ann uainn tha 'r n' aobhar ionndrainn:—
Mr. Ruairidh, ceann nam buadh,
'N uair 'r eidh tu suas do'n chùbaid,
Bhiodh osna throm bho ghrunnd do chléibh;
Is staid da threud g' ad chiùradh,
A bha thu 'faicinn ann an sàs
Fuidh chumhachd bàis gun dùsgadh.

Ged tha iarrtus ann am rùn
Gu luaidh air cliù an fhìrean,
Tha mo chomasan cho gann
'S nach fhaigh mi cainnt ga 'n innseadh.
Do bhuadhan farsuinn thar nan ceud;
Chuir gràs an rian gach aon diubh;
'S chog thu ri d' naimhdean gus 'na ghéill
Le d' chlaidheamh geur dà-fhaobhair.

An uair a dhùisgeadh thu le Dia,
'S an latha neulach dhorcha,
Chuir a námhaid tuil a d' dhóigh
A chum do ghnè a dhearbhadh;
Le daoine cumhachdach gun tùr
A dhùsgadh gu geur-leanmhuinn;
Ag iarraidh sochair cloinne Dhé,
Le reachd na cléir gun eanchainn.

Ach 'n tì a shonruich thu o thùs,
A chum a chliù mar shaighdear;
Chuir e spionnadh ann do dhùirn
A chuir air cùl do naimhdean;
An uair a sheas thu suas leat féin,
A'n aghaidh chléircan aingidh;
A thug a bhreith do chur na d' thàmh,
Le lagh na stàit' mar cheann orr'.

Is iad an dùil gu 'm pilleadh tu
Gu ùmhlachd thoirt do 'n òrdugh;
Is iad ga d' choimeas riu féin;
'S nach b' ionnan gnè is beòil doibh.
Cha b' ann troimh 'n dorus chaidh iad suas;—
Na buachaillean gun eòlas,
Is dh' fhàg sin suarrach iad mu 'n treud,
'S gun aithn' ar feum air tròcair.

Ach bha thu dìleas dha do Cheann
('S tu fulang ainneart 's fòirneart.)
Do 'n tì a chuimhnich ort 's a ghleann,
'S a sheall ort ann an tròcair;
'S a thug na lannan bho do shùil,
Gu 'n d' thuig thu rùn Ichòbhah;
Is dh' fhàg thu 'n còmhnard na do dheann,
Is ghabh thu greim air Sòar.

Is mar 'rinn Miriam 'n a là,
'N uair chaidh iad sàbhailt' còmhla,
Air talamh tioram, troimh 'n Mhuir-Ruaigh,
'S an cuan gun chomas dortadh:
Sheinn thu 'n t-òran binn le buaidh
Feadh eilean chuan is mòr-thir;
Is shéid thu 'n trùmpaid le sgal cruaidh,
Gu 'n cuala sean is òg i.

Is ghabh thu 'n t-ualach uile ort féin,
Bho Rhue 'Shlèit gu Tròdaidh;
Is uaithe sin gu Ath-nan-allt,
Far 'm biodh na mìlltean còmhlà;
'S do ghuth mar thrùmpaid air dheadh ghleus;
Is Spiorad Dhé ga dhòrtadh,
Is mairbh a' dùsgadh ás an suain,
'S a gairm gu luath air tròcair.

'S bu mhòr ar sochair anns an àm,
'N uair bhiodh an càmpa cómhla;
'S an driùchd a' silleadh le do chainnt;
'S na h-uile ceann ga chòmhdach!
'S do theagasg fallain air dheadh stéidh;
'S air bhonn na réite 'n còmhnuidh;
'S an dorus fosgailt', farsuinn fial;
'S tu gairm nan ceudan còmhla.

'S cha b' ann ri eaglais bhiodh do shùil,
No cùbaid air a còmhdach.
'S a dh' aindeoin farsuingeachd a stéidh
Cha d' réidh do threud innt' còmhla.
'S ann 'bhiodh do shùil ri leas an t-sluaigh
Bhiodh deas is tuath a' dòrtadh.
'S ge tric a shuidh sinn leat san fhuachd,
Cha chualas neach 'thug leòn as.

'S na lionas t' àite dhuinn cha d' fhuair,
'S cha dual dhuinn fhad 's is beò sinn.
Bha thu bàigheil ris a' chloinn,
'S ad shaidghear far 'm bu chòir dhuit.
'S an dream a cheangail riut le gràdh,
A' d' dhéigh tha cràiteach, brònach,
'S a caoidh an diugh nach robh thu ann,
Bho theann iad ris a' chomhstri.*

O! b'e do chleachdadh fad do là
Bhi gairm nam bràithrean còmhla;
'S mar leanabh beag bhiodh tu na 'n ceann,
Ach na do shoillse ghlórmhor;
'S na h-uile ceisd a bhiodh orr' cruaidh,
Ga fuasgladh dhoibh le eòlas;
A chum nach d' thugadh tu ceannfàth
No àite do eas-cordadh.

Is bho na rinn sinn luaidh air t' ainm,
A thaobh do dhealbh 's do mhòrachd:
Cha do dh' éirich ann ar là
Na thogadh t' àite còmhla.
A thaobh do ghliocais is do rian,
Do dh' iadhachd agus t' eòlais.
Bha thu a'd eiseampleir do 'n treud,
'S na h-uile ceum cho còmhnard.

* The Union Controversy.

A thaobh do cheud-bhreith bha thu àrd,
'S tu càirdeach thaobh na feòladh
Do dhaoine cumhachdach na tìr,
Dha 'm buinneadh inubhe 's mòrachd.
Ach 'n uair a thàinig am a ghràidh
Is lagh na h' àithne còmhla;
Dh' fhàs t' uil' urram dhuit gun 'fheum,
'S gach ni fuidh 'n ghréin ach tròcair.

Is mar rinn Dàibhidh anns a bhlàr
Ri Iùithrich Shail. Le mórachd
Chuir iad air i chum a dhion;
Ach 's ann a phian i 'n t-òig-fhear.
Bha i na h' eallach dha cho trom,
'S a foidh-pe call a theòrachd.
Thilg e dheth i, 's fhuair e saors',
Gu ruith air raon a chomhraig.

Bha thu a' d' nàmhaid mòr do 'n fhein,
Ri fad do ré 's an fhàsach;
'S tu cho eòlach air a beus;
'S i ionann gnè 's a nàmhaid,
Is b' fheàrr leath' deathad aig do bhòrd
Na beò-shlainte bho àireamh;
'S chuir lagh a chreidimh orr' an ruaig;
'S cha d' fhuair i agad tàmhachd.

Is iomadh fianuis dh' fhàg thu d' dhéigh
Air treubhantas do nàdair;
'S do shaothair ghràidh bho dheas gu tuath,
An àm cur suas nam pàilean.
Is bhiodh do bhriathran socair ciùin,
Le ùghdaras is dànachd;
'S a chuid de 'n t-shluagh bu lugha tùr
Cha dùineadh iad an làmh ort.

Is cha be 'n saibhreas bh' agad féin
A dh' fhàg cho treun do làmhan;
Anns gàch togail a rinn thu
Bho Uig gu ceann an t-Sàile;
Ach do chreidimh na do Dhia,
'S air fialaidheachd nan càirdean.
Is cha robh sgillin dheth 'n cuid fiach
Gu 'n dìoladh air an là leat.

'S bi'dh cuimhn' air t'ainm air feadh gach linn,
A thaobh na rinn 's na dh' fhàg thu.
Do dhìleab bhuan cha dealaich ruinn;
No iomadh linn a bhàr oirnn.
Bu mheadhoin chumhachdach is threun,
Rinn iomadh feum a'd' là thu;
'S cha b' ann gu saibhreas dha do threibh;
Ach maith an treud a dh' fhàg thu.

'S truagh nach tuiteadh t' fhalluinn ghaoil
Air 'n t' aon a thig a' d' àite.
Tomhas mòr do Spiorad Dhia,
Le ciall is tuigse nàdair,
A dheanadh feumail e 'na linn
Do dhinnleachdain a dh' fhàg thu,
A tha ri caoidh 's a' dol mu'n cuairt
Mar uain a chaill am màthair.

Is bhiodh ar dòchas ris an driùchd
Bhi tigh'n as ùr o'n àird oirn.
"Mar fhrasan uisge air an fhonn
Is amhlaidh sin a ghràsan:"
'S bhiodh aon a' cur, is fear a' buain;
'S an tuarasdal bhiodh pàidhte;
Is iad co-oibreachadh mar aon,
Gu anama dhaoine 'theàrnadh.

Is bhiodh tu 'teagasg dha do threud
Le d' cheum dol suas do'n chùbaid;
Do shùil gu h-ìosal ris an làr;
'S do chridhe làn do chùram,
'S tu 'tagradh diomhair ri do Dhia;
'S a g' iarruidh na h-ol-ùngaidh;
'S do chridhe làn do ghràdh 's do thruas
Do 'n t' sluagh a bha thu 'stiùradh.

'S an uair a thogadh tu do cheann,
'S a reidh tu 'n ceann na h' ùrnuigh,
Bhiodh do chainnt fuidh ùngadh gràis,
Mar fhrasaibh Mhàigh, 'toirt ùraich,
'S do shùil air toillteanas an Uain,
A thug a bhuaidh le ùmhlachd.
'S is tric a dh' fhairich clann nan gràs
A toradh blàth is cùbhraidh.

Le 'n cuibhrichean bhi 'tuiteam dhiù,
Is lus ga thoirt dha 'n làmhan
Gu greim a ghlachdadh mar as ùr,
'N uair bhiodh an lùs ga 'm fàgail.
'S a ghrian a' briseadh troimh na neòil,
'S an anama reota blàthach',
'S an aignidhean ag éiridh suas
Fuidh bhuaidh na bhiodh tu 'g ràdh.

Bu tu fear-treòrachaidh nan uan
Air cluainta glas a chumhnant',
'S fear iomain sèimh na spréidh le 'àl;
'S fear àrach na cuile bhrùite;
Bhiodh iad mar callach ort gach là,
Aig cathair gràis 'a t' ùrnuigh
Is tu ga 'n earbsa ris a Cheann
Bhi air an ceann g'a stiùradh.

Is bi'dh ar dòchas gus a' chrìoch
Gu'n chuir thu siol a dh' fhàsas,
'N ceann iomadh là a dh' éireas suas
A' measg an t' sluaigh a dh' fhàg thu;
'S bheir sud an cuimhne dhuinn as ùr
Do theagasg drùiteach, grâdhach;
'S bidh cuimhn' air t' ainm air feadh gach linn,
'S cha tuit a chaoidh gu làr e.

Ach fhuair thu beannachd thar nan ceud,—
An céile bh' agad pòsda,
A bha air thoiseach 's gach deadh bheus
Air n' h' uile té a b' còl dhuinn.
Le cùram mòr do dh' oighreachd Dhé,
'S a sùil gu geur an còmhnuidh
Air na bochdan o bhiodh rùisgt',
'S le h' uile rùn ga 'n còmhdach.

Bu bhriagh' an sealladh ceann do bhùird,
Mar phlantuin ùr an òg-chruinn.
An uair a chruinicheadh iad gu léir
Bhiodh dà-reug ann còmhla;
'S mar fhìonan tharbhach air an ceann
'Cur samhladh maith fa 'n còmhair,
Is i ga 'n oilean 's gach deadh bheus;
'S an eagal Dhé g' an seòladh.

'S mar fhìonan tharbhach uasal i,
Is nighean Rìgh na glòire;
Is mu 'n do ghairm E i gu sìth
Gun d' 'dhìobair i 'cuid stòrais
Gu aobhar Féin a chumail suas
'Measg chinneach thruagh gun còlas,
Is co 'n ar measg a rinn an gnìomh;—
Na bh' aice riamh 'thoirt còmhla.

Is mòr a thog thu féin de 'cliù
'S a chubaid; 's tu dha 'm b' eòil i;
'S tu 'n dóigh a caradh anns an ùir
'S do chridhe ciùirte, leòinte;
Ach bha do neart a réir do là;
Le cumhachd gràis ga d' chòmhnadh;
'S do chreidimh bunaiteach dha taobh.—
Gu 'm b' aon a chaidh gu glòir i.

Is iomadh àmhghair 'choinnich thu
'N ad chùrsa dol troimh 'n fhàsach;
Agus deur a shil do shùil,
'S do chridhe brùite, cràiteach,
An uair bha 'm bàs gun ioc, gun truas,
A gearradh uat an àlaich,
Bho'n 'chuir thu naoidhnear dhiù 'san uaigh,
Is bean nan buadh—a màthair.

Sud uile ged a choinnich thu,
Is iomadh cùis a bhàr air;
Bha do dhòchas daingean treun
Air stéidheadh nach do dh' fhàilnich.
Is ghléidh thu 'n creidimh, 's thug thu bhuaidh,
Na thaic dol suas troimh 'n fhàsach;
Gus an d' thug e thu fadheòidh
A null air Iordan sàbhailt'.

Is tha thu 'nis 's do sholus làn,
Aig t' fhois 'ad' àite còmhnuidh:
Do phailm 's do chlàrsach na do làimh;
'S tu seinn gu binn an òrain,—
Do 'n ti rinn sagart dhiot is rìgh,*
'S a dhionnlaid uait do neo-ghlain,
'S a shiab na deuraibh o do shùil,
'S a chuir an crùn le 'ghlòir ort.

'S tha ceòl do chlàrsaich fonnmhor àrd,
A' seinn air gràdh t' fhir-saoraidh;
'S do bhuadhaibh làn do dh' ioghnadh gràidh,
'S cha tig gu bràth ort caochladh.
Tha 'n t-aonadh dìomhair bh' ann o chian
An déigh comhlionadh fhaotainn,
Is theich t' uil' anmhuinneachd mar neòil
Roimh chumhachd glòir do shaorsa.

Ach thig thu fhàthast anns an neul,
An comunn Dhia 's nan ainglean,
A chum gach cùis a thoirt gu crìch
An fhìrinn mar a gheall E,
"Mar chaidh e suas gun d' thig e nuas,"*
A ghairm an t' sluaigh gu cunntas,
'S bidh Mr. Ruairidh 'cur *Amen*
Ri sgrios a mheud 's a dhiùlt E.

*Gnìomh. 1 ii.

ROIMH-RADH.

THA am Marbh-rann so ann an cuideachd an aoin a tha air a chuir ri chéile air son Mhr. Ruaraidh. Is math a bhuineas e dhoibh a bhi cuideachd, oir tha sinn a' creidsinn gu bheil iad féin cuideachd ann an Glòir. Bha Aonghas Munro ann an Criosd roimh Mhr. Ruaraidh, ach an uair a chuireadh esan mar an ceudna a steachd ri teaghlach a chreidimh bha an dithis ro ionmhuinn le aon a chéile. Gach fear a faicinn lomhaigh Chriosd anns an neach eile. Tha cliù Aonghais Munro ro mhòr 'san Eilean Sgiathanach; agus bithidh iomadh là. Bha naomhachd a chaithe-beatha, cud diadhaidh, treibhdhireas aidiche, ghràdh bràthaireil, a sheasmhachd air taobh na firinn gus a chrìoch, soilleir do na h-uile d'am b'aithne e. 'N uair a bha e 'na dhuine òg làidir bha e air àireamh dhaoine fiadhaich na tire. Bha uime sin obair gràis ro shoilleir ann. 'S fior ma thimchioll, "Far an do mheudaicheadh am peacadh bu ro mhò mheudaicheadh gràs." Tha gach nì a tha air a chur sios 's an òran so fior ma thimchioll. Tha sinn a' creidsinn gu bheil e féin a nis a' seinn Orain Mhaois agus an Uain.

IAIN FLETCHER.

BRACADALE, 1874.

MÀRBHRANN

DO

AONGHAS MUNRO,

LE

GILLEASBUIG MACGIL'IOS',

Anns an ochdamh ceud deug dhuinn, (1837)
Trì fichead bliadhn' deich 's a trì,
Thuit a gheug anns an fhionlios,
A thug neul air ar tìr:
Thàinig teachdair g'ad iarruidh,
'N uair thàinig crìoch air do thìm;
'S ann air feasgar na sàbaid
A ghabh thu slàn leis an t-saogh'l.

S' fhuair sinn sgeul a chuir gruaim oirnn,
Gu moch Dihuain 's a' mhìos Mhàigh;—
Aonghas Roghach an diadhair
An déigh triall uainn do nèamh;
'S chaidh ar talamh air ghluasad
An uair a chualas do bhàs;
'S na h-uile aon a' toirt fianuis
Gu 'm b' aon thu dh' iochdarain gràis.

'S beag an t' ioghnadh do chéile
'N àm luidhe 's éirigh 'bhi truagh;
Gun do ghuth aic' ri éisdeachd;
Do ghuidhe gheur, 's do spairn chruaidh.

Ann an cleachdadh na h-ùrnuigh,
Is t' iobairt chùbhraidh 'dol suas;
'S tu na d' aon de 'n luchd-ainneart
A ghlac an rìoghachd le buaidh.

S' tha iomadh aon de na bràithribh
An diugh sa 'n fhàsach ga d' chaoidh;
'S ann diù Dòmhnull is Raonull,
Mr. Làmon, 's Mac Cuinn;
'S iomadh aon eile bhàrr orr',
Nach gabh àireamh 's na ruinn s',
'S Macrath mòr ann an Uige,
Bu'tric chuir t-ùrnuigh air aoidh.

Cha be dì-chuimhn' na tàire
Rinn sinn air càch gun 'toirt linn;
Ach iad rò-thoumhor an àireamh,
Air feadh gach ceàrnidh na 'r tìr,
'S cuid nach fhaca le 'n sùil thu
An iomadh dùthaich ga d' chaoidh
Oir bha thu ainmeil 's an diadhachd
Os ceann nan ceudan na d' linn.

Bha thu ad fhìrean bha treubhach,
Nach d' thugadh géil do nì faoin,
Ach bhiodh solus na frinn
Ga d' chumail dìreach gach taobh
'S 'n uair a thàinig a' chòmhstri, *
Is bliadhna bhrònach na roinn,
Cha do thaitinn an dòigh riut,
S' cha d' thug thu bhòta le boim.

Ghléidh thu agad na fhuair thu,
'S do shùil air buachail an treud,

* The Union Controversy.

Neach a sheas anns a' chruaidh ghleac,
An àite shluaigh, 's nach do ghéill,
'S bha thu eudmhor mu àithne;
'S tu teagasg chàich bhi da réir;
'S crios do leasraidh gun fhuasgladh
Gu 'n d' thug thu bhuaidh 's a bhlàr-réis.

Bu treun an gleacair thu 'g ùrnuigh,
'S tu tagradh dlùth trid an Uain.
'N uair a thigeadh an driùchd ort
Bhiodh deatach tùis a' dol suas.
'S tric a dh-éigh thu le dùrachd,
Le d' uile neart ann ad ùrnuigh,
Gu 'n d' réidh a ghàirdean a rùsgadh,
Gu mairbh a dhùsgadh o 'n suain.

'S ann an coinneamh na Ceiste,
Bhiodh tu na d' sheasamh air tùs,
'S cha b' ann a ghabhail do leasain,
Le briathribh deisseil gun sùgh;
Ach gu rannsachail dìlcas,
Bu ghoirid leinn bhiodh an ùin',
Bhiodh ungadh grùis air do chòmhradh;
'S bu tric na deòir o do shùil.

Ged bha thu teagmhach mu àireamh,
Bu mhòr do ghràdh air a chlòinn,
D' an d' thug thu rùm agus àite
An ath-bhreith shlàinteil bhi annt'.
Oir bha thu dhoibh na d' eid-àraich
'N uair 'bhiodh an càil a' fàs fann.
Bu tric a fhuair iad tre t-ùrnuigh
Neart as ùr on' a Cheann.

Bha thu 'giùlan na fianuis
Gu treun neo fhiamhach a ghnàth;

Bun an cronachadh peacaidh:
Be sud do chleachdadh gach là,
'S bhiodh na h-aingidh le gealtachd
Gu tric ga d' sheachnadh le nàir
Chionn gu'n innseadh tu 'n fhìrinn,
Is biun an dùtidh gun sgàth.

'S ann an coinneamh nan òrdugh;
An uair 'bhiodh mòran ann cruinn;
Bhiodh do shùil air an òigridh,
Is iad ga d' leònadh le 'n cinn.
Bu tric a chronuich thu 'n dòigh dhoibh,
Le reachd Iehòbhah 'toirt cinnt,
Mur a' faigheadh iad trèair,
Gu'm biodh iad brònach a chaoidh.

'S beag is urrainn sinn innseadh
Do chliù an fhìrean a dh' fhalbh,
A bha torrach 's an fhìonlios
Fad iomadh bliadhna—làn dearbht';
Mar chrann pailme 'fàs suas thu,
'S do dhuileach uaine gach là;
'S leis gach torradh bu chùbhraidh
Do mheangain 'lùbadh gu làr.

Sinn a dh' fhaodadh a ràdhtuinn
Mar 'thubhairt *Dà'idh* 's e caoidh,
"Gun d' thuit prionns' agus àrmunn"
'S bu mhòr a bheàrn thu 'n ar linn;
'S gun neach ag éiridh 'n ar làthaibh
A thogas t' àite 's do rùm.
'S mar a seall E 'n a ghràs oirnn
'S e coltas fàsaich a th' ann.

Och! Aonghais, ma dh' fhalbh thu
Uainn suas do dh' armailt na naomh;

Cha robh do leth-bhreac ach ainmig
Air feadh na talmhuinn ri d' linn.
Bha thu a'd' nàmhaid do 'n pheacadh,
'S gach àit' am fac thu e riamh;
Ann an còmhradh no 'n cleachdadh,
Bhiodh tu ga chasgairt gu dian.

Bhiodh tu làidir is anmhuinn,
Treun is leanabaidh gun ghò,
'S iomadh uair air bheag carbsa
Gun d' réidh tu sheilbhachadh glòir;
'N uair bhiodh an nàmhaid gu cealgach,
Le tuil de shalchar na fòl'
Gà d' chumail domhain 's an làthaich,
'S e 'n dùil gun àicheadh tu 'chòir.

Ach 'bha turras gun dìobradh,
A bha dhuit dìleas bho thùs;
'S a thug còir dhuit na dhìlcab,
Nach d' théid gu sìorruidh air chùl.
'S bha E dlùth dhuit 's gach cruaidh-chas
Is thug E buaidh dhuit 's gach cùis;
Gus an d' thug e fadheòidh thu
A null air Iordan le d' chliù.

Ach tha thu 'nis ann an àite
Nach ruig nàmhaid thu 'chaoidh
'S an tigh nach d' thogadh le làmhaibh,
Mar dh' innis Paul do 'n a chloinn,
'N uair a thuiteas am pàilliunn,
'S a gheibh am bàs a chuid-roinn,
Theid an anma gu Pàras,
A dh' ullaich gràs air an cionn.

'S bidh iad ann o gach ceàrnaidh,
A' seinn gu h-àrd air an teud:

Cuid 'n uair bha iad 's an fhàsach
Nach tuigeadh cànain a chéil';
'S cuid le cuilbheartan Shàtain
Bha 'deanamh tàir air a chéil',
Ach rinn cumhachd a ghràis iad
Na 'n aon nan nàdur 's na 'n gnè.

'S bi'dh iad a' feitheamh le ionndrain
Ri guth na trùmpaid, gu 'n cluinn,
A' tighinn le caismeachd an dùsgaidh
'S a ghairm gu cunntas na bh' ann:
'N sin thig an duslach ga 'n ionnsuidh,
Gu fallain cùbhraidh gun mheang;
Is gheibh iad seilbh air a chéile,
Chum moladh Dhé gu neo-fhann.

Is sona, sìorruidh, gun cheann air,
A bhitheas an aoibhneas 'an glòir,
Cha ruig daoine no ainglibh
A chur an cainnt mar bu chòir.
Ach mar 'dh' fhoillsich an fhìrinn,
Cha 'n urrainn sinn dhol an còrr;
Gu 'n bi sluagh ann gun àireamh
'S gach aon le 'chlàrsaich ri ceòl.

A' Chrioch.